

Statsforvalteren i Innlandet
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Deres ref.:

Vår ref.: 21/1000

Vår dato: 21.01.2022

Saksbehandler: Kjersti Barbakken // Kontoret for
kvalifisering og sosiale tjenester

Svar på henvendelse om bruk av vilkår

Arbeids- og velferdsdirektoratet viser til mottatt henvendelse 23.06.21 vedrørende vilkår. Statsforvalteren i Innlandet stiller spørsmål ved om et NAV-kontoret har anledning til å sette vilkår om at en person må flytte dersom nåværende bosituasjon vanskeliggjør tjenestemottakers mulighet for å bli økonomisk selvhjulpen. Bakgrunnen for spørsmålet er at det kan være utfordrende å få gjennomført arbeidsrettet oppfølging og aktivitetsplikten for tjenestemottakere som bor svært usentralt og hvor det ikke går offentlig kommunikasjon.

Arbeids- og velferdsdirektoratets vurdering

For personer over 30 år er hovedregelen at økonomisk stønad skal gis uten bruk av vilkår, jf. sosialtjenesteloven § 20. Det kan likevel stilles vilkår, dersom for eksempel vilkåret kan styrke tjenestemottakerens mulighet til å bli selvforsørget. Hovedregelen etter sosialtjenesteloven § 20a, er at det skal stilles vilkår om aktivitet for personer under 30 år. NAV-kontoret har altså en plikt til å stille vilkår om aktivitet etter denne bestemmelsen. Det kan også stilles andre vilkår.

Formålet med vilkår skal være å styrke tjenestemottakers muligheter for overgang til arbeid, utdanning eller bli selvforsørget på annen måte enn ved økonomisk stønad. Vilkårssetting har nær sammenheng med formålet om hjelp til selvhjelp. Når det stilles vilkår, skal det bidra til å motivere og påvirke tjenestemottaker til å komme seg ut av en vanskelig livssituasjon. Vilkår skal også som hovedregel settes i samarbeid med tjenestemottakeren.

Uavhengig av om vilkår stilles i medhold av sosialtjenesteloven § 20 eller § 20a, må vilkåret oppfylle tre sidestilte krav: det må ha nær sammenheng med vedtaket, det må ikke være uforholdsmessig byrdefullt eller begrense tjenestemottakerens handle- eller valgfrihet på en urimelig måte, og det må ikke være rettsstridig.

Arbeids- og velferdsdirektoratet vurderer at det ikke er i tråd med vilkårs læren å stille vilkår om å flytte, uavhengig av hva grunnen til dette er. Å stille vilkår om å flytte, vil være svært

**NAV // ARBEIDS- OG VELFERDSDIREKTORATET // KONTORET FOR KVALIFISERING OG SOSIALE
TJENESTER**

Postadresse: Postboks 354 // 8601 MO I RANA

E-post: arbeids.og.velferdsdirektoratet@nav.no

www.nav.no //

inngripende for tjenestemottakeren. Det vil også oppstå spørsmål om hva slags forholdsmessig konsekvens et brudd på et slikt vilkår vil kunne være. Vilkår om å flytte, er uansett noe annet enn å stille vilkår om å redusere boutgiftene sine. Redusering av boutgifter vil ha en direkte sammenheng med å redusere sine utgifter for å komme seg ut av en vanskelig livssituasjon, og dermed også kunne ha nær sammenheng med vedtaket. Dersom boutgiftene ikke er årsaken til at vedkommende ikke er selvhjulpen, men vilkår om å flytte kun knytter seg til muligheten for å gjennomføre andre vilkår og/eller arbeidsrettede tiltak, kan dette vanskelig sies å ha nær sammenheng med vedtaket.

Med hilsen

Nina Strømmen
fung. kontorsjef
Kontoret for kvalifisering og sosiale tjenester

Kjersti Barbakken
seniorrådgiver
Kontoret for kvalifisering og sosiale tjenester

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur

Kopi til

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal
Statsforvaltaren i Rogaland
Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark
Statsforvaltaren i Vestland
Statsforvalteren i Agder
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Oslo og Viken
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statsforvalteren i Trøndelag

Mottakerliste

Statsforvalteren i Innlandet

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Postboks 5 St. Olavs plass
0130 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Elin Enger, 62 55 11 15

Ønske om uttalelse vedrørende vilkår

Statsforvalteren i Innlandet har behov for Arbeids- og velferdsdirektoratets vurdering av dette spørsmålet:

Har Nav-kontoret anledning til å sette vilkår om at en person må flytte dersom nåværende bosituasjon vanskeliggjør tjenestemottakers mulighet for å bli økonomisk selvhjulpen?

- I rundskrivets pkt. 4.20.2.4 er det gitt som eksempel at man kan stille vilkår om å redusere boutgiftene for en tjenestemottaker som ikke har mulighet til å bli selvforsørget på grunn av store boutgifter. Dette kan innebære at vedkommende må flytte til en rimeligere bolig eller leie ut deler av boligen.
- Har Nav-kontoret tilsvarende mulighet til å stille vilkår om at vedkommende må flytte der tjenestemottaker ikke har mulighet til å bli selvforsørget på grunn av bosted?

Bakgrunnen for at vi nå ønsker en vurdering fra direktoratet, er at en kommune i Innlandet har beskrevet utfordringer de har med å gjennomføre arbeidsrettet oppfølging og aktivitetsplikten for tjenestemottakere som bor svært usentralt og hvor det ikke går offentlig kommunikasjon.

Det som er felles for disse tjenestemottakernes situasjon, er at de mangler praktiske muligheter til å komme seg til og fra arbeidsrettede tiltak, som gjerne er plassert mer sentralt i kommunen eller i nærliggende kommuner. De er enslige, har ikke høye boutgifter og ønsker i utgangspunktet ikke å flytte mer sentralt. De har ikke førerkort eller bil, og avstandene er for store til at det kan forventes at de skal gå eller sykle. Det eneste tilgjengelige offentlige kommunikasjonsmiddelet er skolebussen som går en gang på morgenen og en gang på ettermiddagen. Denne følger skoleruten, og går følgelig ikke i skoleferiene. Resultatet blir i noen tilfeller at aktivitetsplikten etter sosialtjenesteloven § 20a, med de tiltak/aktiviteter som Nav-kontoret har vurdert som hensiktsmessige, rett og slett ikke lar seg gjennomføre. Unge tjenestemottakerne blir gående som passive stønadsmottakere og kommer lenger unna muligheten for å bli selvhjulpen. Andre oppfølgingsaktiviteter som kvalifiseringsprogram og vilkår om å være aktiv arbeidssøker blir også vanskelig å få gjennomført.

Vi presiserer at Nav-kontoret har forsøkt å tilpasse aktiviteten etter tjenestemottakers situasjon, drive endrings- og motiveringsarbeid, samt gitt opplysning, råd og veiledning etter sosialtjenesteloven § 17 om å flytte mer sentralt for lettere å kunne nyttiggjøre seg av arbeidsrettede tiltak, komme seg til jobbintervjuer og ha større muligheter for å bli selvhjulpne. Tjenestemottaker ønsker likevel å opprettholde sin bosituasjon.

Med hilsen

Solveig Hansen (e.f.)
avdelingsdirektør

Elin Enger
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN	Postboks 325	1502	MOSS
STATSFORVALTAREN I MØRE OG ROMSDAL	Postboks 2520	6404	MOLDE
STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMAR	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG	Postboks 2600	7734	STEINKJER
STATSFORVALTAREN I VESTLAND	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
STATSFORVALTEREN I NORDLAND	Postboks 1405	8002	BODØ
STATSFORVALTEREN I AGDER	Postboks 504	4804	ARENDAL
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK	Postboks 700	9815	VADSØ
STATSFORVALTAREN I ROGALAND	Postboks 59 Sentrum	4001	STAVANGER